

Prvá tretina tohoročného festivalového mesiaca v Avignone neohurovala pretlakom svetoznámych mien v programe, skôr mohla prekvapiť nečakaným zážitkom. Pozornosť dosluhujúceho riaditeľa festivalu Oliviera Py, ktorého budúci rok vystrieda Portugalec Tiago Rodriguez, sa už posledných pár rokov sústreďuje skôr na spoločenské presahy než na renomé tvorcov a tvorkyň.

Tento ročník nebol výnimkou, aj preto jedna z inscenácií uvedených na nádvorí známeho Pápežského paláca bola adaptácia menej známej Čechovovej poviedky *Čierny mních* v réžii Kirilla Serebrennikova z hamburského Thalia Theater. Režisér sa na festivale stal zástupcom témy, ktorá dnes rezonuje v Európe najsilnejšie – invázii Ruska na Ukrajinu. Sám v minulosti vykonštruovane prenasledovaný Putinom opustil po februári 2022 krajinu na protest proti invázii a momentálne nemá v pláne sa vrátiť. Hoci aj voči ruskej kultúre sa dnes dvíhajú kritické hlasy – napríklad na festivale v Cannes, keď Serebrennikov obraňoval mecenáša umenia, oligarchu Romana Abramoviča – inscenácia *Čierneho mnícha* potvrdila, že by bola škoda s vaničkou vyliat' aj dieťa. Mimochodom, kompletný [videozáznam](#) bude celý rok dostupný na webe festivalu.

Hoci Avignon je niekoľkonásobne väčším a organizačne megalomanskejším podujatím, predsa v posledných rokoch v niečom pripomína práve Divadelnú Nitru. Má s ňou spoločnú neprvoplánovú dramaturgiu, ktorá sa koncentruje na zásadné témy a tvorcov s nekonvenčným myslením. Posledné ročníky Avignonu sa zameriavali na marginalizované skupiny (trans), inklúziu (aplikované divadlo s väzňami) či interkultúrne prepojenia – minimálne časť programu je vždy dedikovaná divadlu z iných krajín, z blízkeho či vzdialenejšieho východu či z afrického kontinentu. Pozitívom bolo, že po alternatívnych verziách festivalu v dvoch ročníkoch počas pandémie covid sa do malého provensálskeho mesta vrátilo všetko, čo si priaznivci festivalu užívali aj v minulosti – stovky predstavení denne v rámci programu Avignon off, mesto oblepené plagátmi, čulý ruch a nové objavy – v mojom prípade napríklad režisérky Miet Warlop, ktorá v NT Gent uviedla fascinujúcu inscenáciu *One Song*.

Martina Mašlárová, správa z festivalu Festival d'Avignon 2022